

Dosarul nr.1ra-34/2023
1-22053221-01-1ra-09012023

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată, în componența:

Președinte
Judecători

Țurcan Anatolie
Daguța Sergiu
Mânăscurtă Igor

a examinat, fără citarea părților, admisibilitatea recursului declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Bolgar Natalia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 22 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Diulgher Dmitri xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.04.2022 – 02.08.2022;
Instanța de apel: 25.08.2022 – 22.09.2022;
Instanța de recurs: 09.01.2023 – 22.11.2023.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga din 02 august 2022, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Diulgher Dmitri a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 4 ani.

A fost dispusă încasarea de la Diulgher Dmitri în beneficiul statului suma de 4218 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Diulgher Dmitri, fiind posesorul permisului de conducere cu nr.xxxx din data de 30 septembrie 2008, ce îi oferă drept de a conduce mijloacele de transport ce se referă la categoriile „B, C”, la 17 februarie 2022, aproximativ la ora 18.10, conducând automobilul de model

„Fiat Scudo” cu nr. de înmatriculare xxxx, deplasându-se în direcția nordică în s. Cazaclia pe str. Lenin, pe un drum din asfalt, umed de la ploaie, nu a ținut cont de toți factorii caracteristici condițiilor climaterice, nivelul de organizare a traficului rutier de care urmează să țină cont fiecare conducător auto la stabilirea vitezei pentru o circulație sigură, nu s-a acomodat situației rutiere, nu a reacționat într-un mod adecvat, nu s-a comportat într-un mod convenit pentru a corespunde condițiilor rutiere ce asigură siguranța traficului rutier, ignorând art.32 alin.(4) lit. b) din Legea privind siguranța traficului rutier din 07.06.2007 ce îl obligă pe participantul la traficul rutier să manifeste un comportament care să nu pericliteze siguranța unor alți participanți la trafic, să nu cauzeze prejudicii mediului înconjurător, proprietății publice sau private, cerințele pct. 3) din hotărârea cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere (în continuare RCR) cu nr. 357 din 13.05.2009 (cu modificările ulterioare de rigoare), prin care participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente, pct. 10 subpct. 1) lit. b) RCR, ce obligă persoana care conduce un vehicul să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum și art.14 lit. a), potrivit căruia conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, a încălcat: art.45 pct. 1 lit. a), b), d) din RCR, starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; nu a ținut cont de lipsa de experiență a conducătorului ce permite prognozarea situațiilor de pericol sporit; situația rutieră (perioada nocturnă a zilei); art.45 pct. (2) al RCR, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului; în rezultatul cărui fapt efectuând manevra de depășire a comis tamponarea cu Diulgher Alexandra, din cauza leziunilor corporale cauzate victima a decedat.

În urma accidentului rutier pietonului Diulgher Alexandra i-au fost cauzate leziunile corporale sub formă de: traumatism cranio-cerebral deschis sub formă de: nazoree, echimoză în regiunea parietal-temporală din dreapta a părții piloase de pe cap, hemoragie în tegumente moi ale capului practic pe întreaga regiunea parietal-temporală din dreapta, fractură liniară a osului parietal din dreapta cu trecere spre osul temporal drept, osul cervical din dreapta și baza craniului, hemoragii subarahnoidiane în ambele emisfere ale crierului și cerebelului din dreapta, contuzie cerebrală, existența sângelui în ventriculele cerebrale; trauma provocată de un corp bont sub formă de fractură a coastelor de pe ambele părți fără deteriorarea pleurei, cu hemoragii de culoare roșu închis în țesuturi moi dimprejur; trauma membrului inferior drept sub formă de echimoze pe suprafața exterioară posteriori a șoldului drept în treime mijlocie și cea inferioară, în regiunea articulației genunchiului drept, pe suprafața exterioară a stibiului drept în treimea inferioară, în regiunea gleznelor laterale și mediară a articulației tibiotarsiene drepte, luxație posterioară a șoldului drept cu deteriorarea capsulei și ligamentelor cu ieșirea căpșorului osului femural

drept din fosa articulară, fracturi închise ale gleznelor exterioare și mediale ale articulației tibiotarsiene drepte cu hemoragii extensive de culoare roșu închis în țesuturi moi dimprejur; echimoze pe suprafața exterioară posterioară a umărului drept în treimea inferioară, suprafața exterioară posterioară a antebrațului drept practic în întregime, suprafața dorsală a palmei drepte la nivelul degetelor 3-5; decesul cet. Diulgher Alexandra a survenit în urma traumei craniu-cerebrale deschise primite de aceasta sub formă de: nazoree, echimoză în regiunea parietal-temporală din dreapta a părții piloase de pe cap, hemoragie în tegumente moi ale capului practic pe întreaga regiunea parietal-temporală din dreapta, fractură liniară a osului parietal din dreaptă cu trecere spre osul temporal drept, osul cervical din dreapta și baza craniului, hemoragii subarahnoidiene în ambele emisfere ale creierului și cerebelului din dreaptă, contuzie cerebrală, existența sângelui în ventriculele cerebrale.

Ațiunile inculpatului Diulgher Dmitri au fost încadrate în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, încălcarea regulamentului de circulație rutieră și de siguranță de o persoană care conducea mijlocul de transport, ce s-a soldat cu decesul persoanei din imprudență.

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, procurorul a declarat apel, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Diulgher Dmitri în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În motivarea apelului a invocat, că pedeapsa aplicată este prea blândă în sensul aplicării față de inculpat a prevederilor art.90 Cod penal, considerând că această soluție este una greșită și care nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului.

Acuzatorul consideră că pedeapsa stabilită inculpatului este vădit neproportională celor comise și urmările produse, aplicată cu abatere de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art.75 Cod penal, iar aplicarea pedepsei neprivative de libertate nu-și va produce efectul, or, pedeapsa aplicată de prima instanță, nu va contribui la realizarea scopului pedepsei penale și anume corectarea și reeducarea persoanei care a comis infracțiunea dată, precum și curmarea și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

3.1. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, avocatul Cimpoș Vladimir în numele inculpatului, a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia, cu adoptarea unei noi soluții prin care inculpatului, să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, prin care lui Diulgher Dmitri în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, aplicând prevederile art.90 Cod penal, să-i fie suspendată executarea pedepsei stabilite pentru perioada de probațiune de 1 an.

În motivarea apelului a indicat, că prima instanță i-a stabilit inculpatului o

pedeapsă prea aspră în partea stabilirii termenului de probațiune și consideră că urmează să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, ținând cont de faptul că a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a înaintat cerere de examinare a cauzei penale în baza art.364¹ Cod de procedură penală, astfel că la stabilirea pedepsei, prima instanță nu a acordat deplină eficiență principiilor de aplicare a pedepsei, prevăzute de art.61 Cod penal, în coroborare cu prevederile art.art.76, 78 Cod penal, din care motiv consideră că inculpatului urmează să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 22 septembrie 2022, au fost respinse ca neîntemeiate apelurile declarate, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Diulgher Dmitri în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal.

Verificând aspectele de drept operate de prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului Diulgher Dmitri, instanța de apel a ajuns la concluzia că, prima instanță a elucidat toate circumstanțele importante pentru stabilirea unei pedepse echitabile.

În acest sens, cu referire la prevederile art.61 alin.(1) și (2) Cod penal, instanța de apel a menționat că, inculpatul Diulgher Dmitri a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii, care în conformitate cu art.16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, comisă din imprudență, și care prevede pedeapsa cu închisoare de la 3 la 7 ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În urma recunoașterii vinovăției și judecării cauzei pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, inculpatul Diulgher Dmitri a beneficiat de o reducere cu o treime din limita de pedeapsă cu închisoare, prevăzută de lege.

În opinia instanței de apel, prima instanță a ținut cont și de personalitatea inculpatului, motiv din care și a ajuns la concluzia de a stabili acestuia pedeapsa sub formă de închisoare, prevăzută pentru comiterea infracțiunii în cauză, cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei stabilite.

Instanța de apel a respins argumentele procurorului în partea dezacordului acestuia cu aplicarea de către prima instanță a prevederilor art.90 Cod penal, menționând că la acest aspect soluția primei instanțe este corectă.

Cu referire la alegațiile părții apărării invocate în cererea de apel privind dezacordul individualizării pedepsei penale, instanța de apel le-a considerat nefondate, reținând că temei legal pentru aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege - nu se constată, or toate circumstanțele cauzei au fost luate în considerație de către prima instanță la stabilirea pedepsei, ținând cont de prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, inculpatul beneficiind de reducerea cu o treime a limitei de pedeapsă cu închisoare prevăzute de sancțiunea normei penale în baza căreia a fost condamnat.

Instanța de apel a apreciat că, modalitatea de executare aleasă de prima

instanță este în acord cu principiul proporționalității, având în vedere fapta comisă, urmările produse, personalitatea inculpatului și situația familiară a acestuia.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs de către procuror, prin care, invocă prevederile art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În dezvoltarea argumentelor recursului, susține că instanțele de fond au interpretat eronat regulile de individualizare a pedepsei penale, neîntemeiat și nemotivat au aplicat prevederile art.90 Cod penal, astfel, instanțele de fond nu au ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, nu au indicat care sunt circumstanțele atenuante sau circumstanțele importante și care sunt efectele acestora și dacă acestea permit condamnarea cu suspendarea condiționată a pedepsei.

Susține că, instanțele de fond nu au respectat cerințele de motivare referitor la procedura executării pedepsei de către inculpat, precum și nu au luat în considerație că infracțiunea comisă face parte din categoria infracțiunilor grave, care s-a soldat cu decesul unei persoane.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform prevederilor Legii nr.246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin.(3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de examinare a admisibilității recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), instanța de recurs, examinând admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, este în drept să declare recursul inadmisibil în cazul în care constată că, recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Așadar, în prezenta speță, reieșind din recursul declarat de către procuror, se atestă, că autorul acestuia critică pedeapsa aplicată inculpatului, semnalând astfel temeiul pentru recurs prevăzute de pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr.246 din 31.07.2023, și anume, că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În același timp, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, din care considerente nu se va expune referitor la aceste aspecte.

Analizând temeiul pentru recurs, în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră, că în prezenta speță nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, iar instanțele de

fond și-au motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art.61 și 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilită conform sancțiunii art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, ținând cont și de dispozițiile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

Prin urmare, în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată astfel – ca să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și cu stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Cu referire la dezacordul procurorului cu aplicarea de către prima instanță a suspendării condiționate a executării cu închisoare și menținerea acestei soluții de către instanța de apel, completul de judecată ține să sublinieze, că în conformitate cu art.90 alin.(1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probațiune.

La caz, analizând hotărârile emise, instanța de recurs atestă că atât prima instanță cât și instanța de apel au indicat motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei, argumentând corect și complet respectiva soluție prin prisma gradului de calificare a infracțiunii, pedepsei prevăzute de sancțiunea art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, procedura de examinare prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală care a influențat reducerea limitelor de pedeapsă precum și s-a ținut cont de personalitatea inculpatului Diulgher Dmitri, atitudinea acesteia față de fapta comisă.

Astfel, instanța de recurs apreciază că argumentele recurentului în această parte sunt declarative și neîntemeiate, și nu pot răsturna raționalitatea modului de executare a pedepsei cu închisoare, stabilit de către prima instanță.

Conform art.7 alin.(1) Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

Potrivit art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și, respectiv, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Art.75 alin.(1) Cod penal stipulează că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În contextul celor expuse mai sus, instanța de recurs reține, că la stabilirea pedepsei inculpatului Diulgher Dmitri, pentru infracțiunea comisă, instanța de apel nu a comis erori de drept ce ar afecta soluția, pedeapsa aplicată și modul de executare a acesteia fiind corect stabilite, cu respectarea exigențelor legii, iar alegerile procurorului sunt vădit neîntemeiate.

Astfel, din conținutul deciziei instanței de apel, rezultă cert motivele pentru care a fost menținută sentința, instanța de apel respectând și prevederile art.414 alin.(1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală.

În hotărârea adoptată, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzatorului de stat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 4.1. din prezenta decizie, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin.

În cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârile CEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Față de cele ce preced, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că pedeapsa individualizată de instanțele de fond, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art.61 alin.(2) Cod penal, de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestora, cât și a altor persoane.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-au comis erorile de drept semnalate de recurent, deci, nu persistă temei de casare a soluției adoptate de instanța de apel, iar pedeapsa stabilită inculpatului Diulgher Dmitri, a fost aplicată în limitele legii.

Generalizând raționamentele mai sus nominalizate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, temeiul de casare prevăzut la art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, nu este incidente speței, hotărârea atacată fiind legală și întemeiată, iar recursul declarat, este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Bolgar Natalia, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 22 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui *Diulgher Dmitri xxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Mânăscurtă Igor